

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
*по процедура на директно предоставяне
на безвъзмездна финансова помощ*

Приоритетна ос 3: „Регионална образователна
инфраструктура“

Наименование на процедурата: BG16RFOP001-3.003
„ПОДКРЕПА ЗА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ“

Конкретни бенефициенти:

Висши училища съгласно приоритизиран списък

Краен срок за кандидатстване: 30 юни 2016 г.

**Нов краен срок за кандидатстване за Медицински университет
– София: 17 март 2017 г.**

София, **януари 2017** г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020	6
1.1. <i>Въведение</i>	6
1.2. <i>Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</i>	7
2. ПРИОРИТЕТНА ОС 3 „РЕГИОНАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”	7
3. ПРОЦЕДУРА: BG16RFOP001-3.003 “ПОДКРЕПА ЗА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”	8
3.1. <i>Правила по отношение на проекти, генериращи нетни приходи</i>	11
4. ИЗМЕРЕНИЯ ПО КОДОВЕ.....	11
5. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ	11
6. ЦЕЛИ НА ПРЕДОСТАВЯНАТА БЕЗВЪЗМЕЗДНА БЕЗВЪЗМЕДНА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	12
7. ИНДИКАТОРИ.....	13
8. ОБЩ РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА.....	13
9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА	15
10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ.....	15
11. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ.....	15
12. ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ	16
13. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:.....	16
13.1. <i>Степен на проектна готовност</i>	20
13.2. <i>Изпълнители от страна на бенефициента</i>	24
14. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ.....	24
14.1. <i>Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ.</i> 24	
14.2. <i>Недопустими разходи</i>	28
15. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ.....	29
16. ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ.....	31
16.1. <i>Устойчиво развитие</i>	31
16.2. <i>Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете</i>	32

17.	МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА	32
18.	РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	32
19.	КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	33
20.	НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	39
21.	СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ.....	41
22.	КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	44
23.	ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	44
23.1.	<i>Уведомяване относно решението на Управляващия орган .....</i>	<i>44</i>
23.2.	<i>Условия, приложими към изпълнението на проектните предложения, след сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.....</i>	<i>45</i>
24.	ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	47

Списък на съкращенията

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗВО	Закон за висшето образование
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КСС	Количествено-стойностна сметка
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000
ОВ	Официален вестник на ЕС
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020
ОС	Оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
ПИК	Политика по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОС	Политика по околна среда
СМР	Строително-монтажни работи

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020

1.1. Въведение

Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) представлява единна оперативна програма за цялата територия на България и е насочена към постигане на растеж и заетост в българските региони. ОПРР 2014-2020 е разработена в съответствие със стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (Европа 2020). Също така, ОПРР 2014-2020 е част от Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., и е в съответствие с Националната програма за развитие България 2020, с Националната програма за реформи, с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР), с Териториален дневен ред на ЕС 2020, със стратегията на ЕС за Дунавския регион. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР 2014-2020, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и опазване качеството на околната среда.

ОПРР 2014-2020 г. е интегрирана оперативна програма, насочена към регионалното развитие и по-конкретно към постигане на целите на градската политика в България, като отделя специално внимание на енергийната ефективност в опорните центрове в периферните райони, съгласно националния полицентричен модел за развитие, формулиран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 и допринася за териториалното измерение на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство.

ОПРР 2014-2020 е насочена към изпълнение на следните тематични цели съгласно Общия Регламент №1303/2013: Тематична цел 4 „Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори”, Тематична цел 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”, Тематична цел 7 „Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури”, Тематична цел 9 „Насърчаване на социалното приобщаване, борбата с бедността и всяка форма на дискриминация” и Тематична цел 10 „Инвестиции в образованието, в обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и в ученето през целия живот”.

 Стратегията на ОПРР 2014-2020 е за постигане на териториален и интегриран подход при реализирането на инвестициите, чрез подкрепа на политиката за градско развитие, подкрепа за най-силно засегнати от бедност периферни райони и секторни приоритети от регионално значение.

ОП „Региони в растеж” 2014-2020 г. ще бъде изпълнена посредством осем приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони
- Приоритетна ос 3: Регионална образователна инфраструктура
- Приоритетна ос 4: Регионална здравна инфраструктура
- Приоритетна ос 5: Регионална социална инфраструктура
- Приоритетна ос 6: Регионален туризъм
- Приоритетна ос 7: Регионална пътна инфраструктура
- Приоритетна ос 8: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващ орган на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Градско и регионално развитие“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г.

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобрява критериите за избор на операции по ОПРР 2014-2020, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и изпълнява други функции, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и ПМС №79 /10.04.2014 г.

Сертифициращ орган е Дирекция “Национален фонд” на Министерство на финансите съгласно Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г. Съгласно чл.126 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Сертифициращият орган е отговорен за изготвянето и изпращането до Комисията на заявления за плащане и удостоверяването, че те са продукт на надеждни счетоводни системи, основават се на проверими разходооправдателни документи и са били подложени на проверки от управляващия орган.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“. Съгласно чл. 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Одитният орган е отговорен за извършването на одити на правилното функциониране на системите за управление и контрол на оперативната програма, както и на подходяща извадка от операции въз основа на декларираните разходи.

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на Договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г. в процеса на усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната. Тази функция се осъществява от Дирекция „Централно координационно звено“ на Министерския съвет.

2. ПРИОРИТЕТНА ОС 3 „РЕГИОНАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG16RFOP001-3.003 „Подкрепа за висшите училища в Република България“** се реализира в рамките на приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020.

Приоритетната ос е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение, предоставяща квалификация и умения на учащите, свързани с нуждите на пазара на труда, но същевременно и към подкрепа за обекти на образователната инфраструктура за учащи в неравностойно положение, приоритизирани на национално ниво.

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 по отношение на висшето образование ще бъдат насочени към обновяване и модернизация на остарялата инфраструктура и оборудване на българските университети, която не позволява подходящ процес на обучение, изследователски и академични дейности. Модеризираната инфраструктура ще допринесе за цялостно повишаване на привлекателността на висшето образование и впоследствие постигане на по-висок дял на хора с висше образование. Подкрепата на политиката за развитие на висшето образование е от национално значение и ефектът от реализираните инфраструктурни инвестиции във висшите училища оказва въздействие върху цялостното социално-икономическо развитие на страната.

На национално ниво е отчетена необходимостта от насърчаване на връзката между професионалното образование, висшето образование и реалния сектор с оглед създаване на условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот. От друга страна е отбелязана необходимостта от подобряване на материално-техническата база, която е амортизирана и материално остаряла. Инвестициите в образователни институции ще

допринесат за обновяване и модернизация на учебните кабинети, за осъществяване на качествено професионално образование с помощта на бизнеса.

В тази връзка, предвидената подкрепа по ОПРР 2014-2020 за подобряване на материално-техническата база ще спомогне за по-лесната интеграция и социализиране в обществото в процеса по обучение, както и за последващо успешно реализиране на пазара на труда.

Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат като непосредствен резултат подобряване на качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора.

Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото.

3. ПРОЦЕДУРА: BG16RFOP001-3.003 “ПОДКРЕПА ЗА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ”

Изпълнението на настоящата процедура се извършва чрез **процедура на директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.25, ал.1, т.2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове /ЗУСЕСИФ/.

Съгласно чл.43 ал.1 от ЗУСЕСИФ процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който е изрично посочен в съответната програма или в документ, одобрен от Комитета за наблюдение на програмата като конкретен бенефициент, който може да получи безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дадена дейност.

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява въз основа на проектни предложения, които се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Условия за кандидатстване. Финансирането на проекти на висшите училища ще се извършва по реда на тяхното класиране до изчерпване на средствата по процедурата.

На база на Методиката за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020“, в рамките на финансовия ресурс по процедурата, е формиран приоритизиран списък на висши училища, като за всяко висше училище са изведени приоритетни професионални направления, които са получили най-висок брой точки в съответствие с ПМС №328 на МС от 30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда за 2016 г. Класираните висши училища по посочената по-горе Методика обучават по различен брой професионални направления. За висши училища, които обучават **до 14 професионални направления** за водещи се определят **първите две професионални направления**, получили най-висок коефициент съгласно ПМС №328, а за тези които обучават **по 15 и повече професионални направления** за водещи се определят **първите три професионални направления**, получили най-висок коефициент съгласно ПМС №328.

В УО на ОПРР 2014-2020 г. беше представена актуализирана методика за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (актуализация септември 2016 г.), утвърдена от г-жа Меглена Кунева – заместник-министър председател по координация на европейските политики и институционалните въпроси и министър на образованието и науката. В актуализираната методика е поставен специален фокус върху подкрепата за висшето

образование в Северозападен район, в съответствие с политиката на правителството за инвестиции чрез Целенасочената инвестиционна програма в най-изостаналите в социално-икономическо развитие територии в страната, в т. ч. Северозападен район.

Това е така, тъй като Северозападният район е с най-нисък дял на студентите сред останалите райони от ниво NUTS 2 (само 0,9% от всички студенти в страната), и липсват центрове за научни изследвания и развитие, както и университети за подкрепа по ОПРР. С възприетият подход се поставя акцент върху задържането и привличането на млади хора в Северозападния район, което създава предпоставки за повишаване на потенциала в района, включително качеството на работната ръка и неговото ускорено социално-икономическо развитие.

С представената актуализация на методиката, към водещите професионални направления на Медицинския университет – София, е включено допълнително водещо професионално направление „Здравни грижи“, по което се обучават медицински кадри във филиал „Проф. д-р Иван Митев“ гр. Враца, и чиято инфраструктура може да бъде подкрепена със средства по ОПРР 2014-2020 г.

Филиалът във Враца, в структурата на Медицинския университет - София, обучава студенти по следните специалности в образователната област „Обществено здраве - Здравни грижи“: акушерка, медицинска сестра и трудотерапия. Броят на обучаваните студенти към настоящия момент е над 400. Завършилите тези специалности са търсени специалисти на пазара на труда. Недостигът на медицински сестри и акушерки създава сериозни проблеми в ежедневната работа на болничните заведения в областта и региона, което налага сериозно обновяване на образователната инфраструктура с цел привличане и задържане на кадри в посочените области на социален живот. Данните показват, че за тези специалности за образователната област „Обществено здраве - Здравни грижи“ във филиала на МУ-София във Враца е налице по-висока стойност, отколкото средно за тези специалности за целия университет. Данните са показателни за значимостта на филиала като притегателен академичен център на областно и регионално равнище в областта на общественото здраве и здравните грижи.

№	Конкретни бенефициенти	Общ брой точки съгласно Методиката	Допустимо приоритетно направление за финансиране		Максимален размер на БФП млн.лв.
			Приоритетно направление	Коеф. съгласно ПМС 328	
1	Софийски университет "Св.Климент Охридски"	100,5	Математика	1,66	3,5 млн.лв.
			Информатика и компютърни науки	1,51	
			Физически науки	1,49*	
			Химически науки	1,49*	
2	Технически университет - София	99,9	Комуникационна и компютърна техника	1,61	3,5 млн.лв.
			Общо инженерство	1,32	
3	Университет по архитектура, строителство и геодезия	95,7	Архитектура, строителство и геодезия	1,32	3,0 млн.лв.
4	Медицински университет - София	95,2	Фармация	1,34	3,0 млн.лв.
			Медицина	1,30	
			Здравни грижи - филиал „Проф. д-р Иван Митев“ гр. Враца	1,23	
5	Университет за национално и	79,7	Администрация и	1,24	4,5 млн.лв.

№	Конкретни бенефициенти	Общ брой точки съгласно Методиката	Допустимо приоритетно направление за финансиране		Максимален размер на БФП млн.лв.
			Приоритетно направление	Коеф. съгласно ПМС 328	
	свЕТОВНО СТОПАНСТВО		управление		
			Икономика	1,21	
6	Национална музикална академия "Проф.Панчо Владигеров"	77,8	Музикално и танцово изкуство	1,31	3,0 млн.лв.
			Педагогика на обучението	1,04	
7	Химикотехнологичен и металургичен университет	76,8	Електротехника, електроника и автоматика	1,45	3,0 млн.лв.
			Химични технологии	1,29	
8	Национална академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“	75,9	Театрално и филмово изкуство	1,30	3,0 млн.лв.
9	Аграрен университет	75,5	Растителна защита	1,26	3,5 млн.лв.
			Растениевъдство	1,24	
10	Лесотехнически университет	75,1	Горско стопанство	1,36	3,0 млн.лв.
			Науки за земята	1,11	
11	Национална спортна академия „Васил Левски“	73,4	Педагогика на обучението	1,20	3,5 млн.лв.
			Спорт	1,15	
12	Университет по хранителни технологии	71,1	Хранителни технологии	1,23	3,0 млн.лв.
			Биотехнологи	1,21	
13	Национална художествена академия	70,2	Изобразително изкуство	1,18	3,0 млн.лв.

* Двете направления на СУ (физически и химически науки) са класирани с еднакъв коефициент, поради което и двете са допустими за подкрепа по настоящата процедура.

№	Резервни проекти *	Общ брой точки	Допустимо приоритетно направление за финансиране		Максимален размер на БФП млн.лв.
			Приоритетно направление	Коеф. съгласно ПМС 328	
14	Тракийски университет	69,1	Ветеринарна медицина	1,39	3,0 млн.лв.
			Здравни грижи	1,18	
			Животновъдство	1,17	
15	Медицински университет - Пловдив	68,2	Медицина	1,28	3,0 млн.лв.
			Обществено здраве	1,25	
16	Минно-геоложки университет "Св.Иван Рилски"	64,3	Науки за земята	1,32	3,5 млн.лв.
			Архитектура, строителство и геодезия	1,11	

* Висшите училища от резервния списък ще бъдат поканени да подадат проектни предложения при наличие на финансов ресурс след финансиране на списъка с основните проекти, за което конкретните бенефициенти ще бъдат уведомени своевременно.

ВАЖНО!!!

Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.), както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

3.1. Правила по отношение на проекти, генериращи нетни приходи

Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/ 2013 г., „нетни приходи“ означава паричните потоци, заплащани директно от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани директно от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване за съответния период. Генерираните от операцията икономии от оперативните разходи се разглеждат като нетни приходи, освен ако не са компенсирани от равностойно намаляване на субсидиите за дейността.

Предвид, че допустими за финансиране дейности по настоящата процедура са само интервенции върху инфраструктура/оборудване/обзавеждане, които се ползват изцяло по нестопански начин, проектите по настоящата процедура, в частта им, финансирана с безвъзмездна финансова помощ, **не следва да генерират приходи.**

4. ИЗМЕРЕНИЯ ПО КОДОВЕ

1. Област на интервенция	049 Образователна инфраструктура в областта на висшето образование
2. Форма на финансиране	01 Безвъзмездни средства
3. Вид територия	07 Не се прилага
4. Териториални механизми за изпълнение	07 Не се прилага
5. Тематична цел (ЕФРР и Кохезионен фонд)	10 Инвестиции в образованието, в обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения, и в ученето през целия живот
6. Вторична тема на ЕСФ	08 Не се прилага
7. Икономическа дейност	25 Не се прилага

5. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Дейностите по настоящата процедура могат да се осъществяват на цялата територия на страната.

6. ЦЕЛИ НА ПРЕДОСТАВЯНАТА БЕЗВЪЗМЕЗДНА БЕЗВЪЗМЕДНА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Цел на настоящата процедура е да се създадат условия за модерни образователни услуги в сферата на висшето образование чрез обновяване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане на висшите училища.

Настоящата процедура е насочена към изпълнението на следния инвестиционен приоритет:

- **Инвестиционен приоритет:** „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“

Подкрепата за висшите училища ще се предоставя в съответствие с Методика за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020. Методиката е утвърдена от министъра на образованието и науката и съдържа обща оценка и класиране на висшите училища, съгласно показатели „средно-приравнен брой учащи“ и процента на допълнително финансиране, изчислен по реда на ПМС №121 от 2012 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. От гледна точка на ефективността и ефикасността на инвестициите в образователната инфраструктура висшите училища са оценени в зависимост от:

1. бъдещата ползваемост на извършените инвестиции;
2. перспективите за развитие на отделното висше училище и мястото му на пазара на висше образование;
3. съответствие с политиката в сектора;
4. потребностите на пазара на труда и реализация на завършващите студенти.

Използването на инвестицията от по-голям брой учащи, повишава ефективността и обществената рентабилност на инвестицията. Положителните перспективи за развитие на висшето училище увеличават срока и ползваемостта на обектите, в които е инвестирано. Връзката на инвестицията във висше образование с пазара на труда, измерена чрез реализацията на студентите, увеличава ефективността на вложените ресурси в обучението на един студент.

Методиката е базирана на ПМС №328 на МС от 30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Оценката, която се прави по реда на постановлението, е на ниво **професионално направление**. Класациите на приоритетните професионални направления са определени в съответствие с Методологията и отразяват целите на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г. (приета от 43-то Народно събрание на 26.02.2015 г. обн., ДВ, бр. 18 от 10.03.2015 г.).

Очаквани резултати:

- Подобряване качеството на образователната среда в сферата на висшето образование и повишаване на нейната привлекателност сред учащите.
- Осигуряване на равен достъп на групите в неравностойно положение до образователната услуга, предлагана във висшите училища

7. ИНДИКАТОРИ

Във формуляра за кандидатстване от бенефициента няма да се изисква информация за посочения по-долу индикатор за резултат.

Индикатори за резултат:

- Дял на модернизирани образователни институции – %.

Във формуляра за кандидатстване кандидатите следва да заложат и предоставят информация по всички посочени по-долу индикатори за продукт:

Индикатори за изпълнение (продукт):

- Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – бр. студенти;
- Представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура – брой студенти
- Модернизирани образователни институции – брой.

8. ОБЩ РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура е, както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на финансовите средства (100% БФП)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
BG16RFOP001-3.003 „Подкрепа за висшите училища в РБългария“	43 374 801,78 лв.	36 868 580,73 лв.	6 506 221, 05 лв.
	22 177 184,00 евро	18 850 606,00 евро	3 326 578,00 евро

Сумата представлява общият предвиден размер за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло горепосочената сума при недостатъчен брой качествени проектни предложения, отговарящи на предварително зададените критерии, както и в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

В съответствие с Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. е създаден резерв за изпълнение по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“, както следва:

Резерв за изпълнение			Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза
ОБЩО	Подкрепа от ЕФРР	Национално участие	
7 136 073,00 евро	6 065 662,00 евро	1 070 411,00 евро	6,21%

В случай, че към края на 2018 г. не са постигнати следните етапни цели на ниво Приоритетна ос 3, УО на ОПРР си запазва правото да ревизира общия бюджет на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и размера

на предоставената до момента безвъзмездна финансова помощ по сключените договори за БФП с размера на резерва за изпълнение (който в тази връзка следва да бъде поет като собствен принос от страна на конкретните бенефициенти) в съответствие със степента на усвояемост на средствата по Приоритетна ос 3.

Показател или основна стъпка за изпълнението	Етапна цел за 2018 г. ниво ПОЗ
Сертифицирани средства	17 431 228 евро
Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование.	6 304 лица

В случай, че по настоящата процедура, конкретен бенефициент не е постигнал индивидуалната си етапна цел на верифицирани от УО на ОПРР средства до 30.06.2018 г., УО на ОПРР си запазва правото да ревизира определения общ ресурс на БФП (100%) за съответния конкретен бенефициент и размера на предоставената до момента безвъзмездна финансова помощ по сключените договори за БФП с размера на средствата, които бенефициентът не е постигнал като верифицирани от УО на ОПРР до този момент (и които в тази връзка следва да бъдат поети като собствен принос от страна на съответния конкретен бенефициент).

Общият индикативен размер на средствата (БФП 100%), размерът на резерва за изпълнение за всеки конкретен бенефициент спрямо общата етапна цел (6,21%) и размерът на верифицираните средства за всеки конкретен бенефициент спрямо индивидуалната си етапна цел е, както следва:

Конкретен бенефициент	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100%), лв.	Размер на резерва за изпълнение спрямо етапната цел на приоритетна ос 3 (като процент от общия размер на БФП (100%) – 6,21%, лв. ¹	Индивидуална етапна цел за 2018 г. (верифицирани от УО на ОПРР средства до 30 юни 2018 г.) – 15,72% от общия размер на БФП (100%), лв.
Софийски университет "Св.Климент Охридски"	3 500 000,00	217 380,50	550 200,00
Технически университет - София	3 500 000,00	217 380,50	550 200,00
Университет по архитектура, строителство и геодезия	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Медицински университет - София	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Университет за национално и световно стопанство	4 500 000,00	279 489,22	707 400,00
Национална музикална академия "Проф.Панчо Владигеров"	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Химикотехнологичен и металургичен университет	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Национална академия за театрално и филмово	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00

¹ Използваният процент за изчисляване на размера на резерва е 6,210871492293970%, в съответствие с ОПРР 2014-2020 г.

изкуство „Кръстьо Сарафов“			
Аграрен университет	3 500 000,00	217 380,50	550 200,00
Лесотехнически университет	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Национална спортна академия „Васил Левски“	3 500 000,00	217 380,50	550 200,00
Университет по хранителни технологии	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00
Национална художествена академия	3 000 000,00	186 326,14	471 600,00

През 2019 г. УО на ОПРР ще направи оценка на изпълнението на Приоритетна ос 3, като си запазва правото да преразпредели ресурса между бенефициентите, с оглед постигане на целите и резултатите на ниво приоритетна ос.

9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА

Размер на безвъзмездната финансова помощ за отделните проектни предложения:

Минимален размер на БФП (100%):   НП

Максимален размер на БФП (100%) на проектното предложение се определя съгласно таблицата:

	Висшето училище е получило финансиране по ОПРР 2007-2013	
	не	да
Голямо висше училище (над 10 000 учащи)	4,5 млн.лв.	3,5 млн.лв.
Средно висше училище (от 2 000 до 10 000 учащи)	3,5 млн.лв.	3,0 млн.лв.
Малко висше училище (до 2 000 учащи)	3,0 млн.лв.	3,0 млн.лв.

10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ

По настоящата процедура **не се изисква** съфинансиране от конкретния бенефициент като част от националното съфинансиране (15%) в рамките на БФП (100%).

11. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура са:

1.	Софийски университет "Св.Климент Охридски"	8.	Национална академия за театрално и филмово изкуство
2.	Технически университет - София	9.	Аграрен университет

3.	Университет по архитектура, строителство и геодезия	10.	Лесотехнически университет
4.	Медицински университет - София	11.	Национална спортна академия
5.	Университет за национално и световно стопанство	12.	Университет по хранителни технологии
6.	Национална музикална академия "Проф.Панчо Владигеров"	13.	Национална художествена академия
7.	Химикотехнологичен и металургичен университет		

12. ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ не е допустимо участието на партньори.

13. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:

- **Строителство, реконструкция и ремонт** на висши училища, включително прилежащото дворно пространство, както и конструктивни обследвания на съответните сгради, подобряване на достъпа за хора с увреждания до образователните сгради като част от строително-монтажните работи, свързани с тях;
- **Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане** за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване

ВАЖНО!!!

1. **Допустимите висши училища са посочени в списъка на допустимите кандидати (конкретни бенефициенти) по процедурата.**
2. Всеки кандидат може да представи само едно проектно предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, **като то следва да е насочено към приоритетни направления, посочени по-горе на стр.11.** За висши училища, които обучават до 14 професионални направления за водещи се определят първите две професионални направления, получили най-висок коефициент съгласно ПМС №328, а за тези, които обучават по 15 и повече професионални направления, за водещи се определят първите три професионални направления, получили най-висок коефициент в съответствие с ПМС №328 на МС от 30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. **В съответствие с представената Методика за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (актуализация септември 2016 г.), за Медицинския университет – София подкрепата може да бъде насочена и към допълнителното водещо професионално направление „Здравни грижи“, по което се обучават медицински кадри във филиал „Проф. д-р Иван Митев“ гр. Враца.**
3. Всички интервенции в рамките на проектното предложение следва да се осъществяват в сградите на висшите училища, **в които се предоставят образователни услуги по съответното/ите приоритетни направления.** В случай че сградата обект на интервенция, освен за обучение на студенти от приоритетните професионални

направления, определени за подкрепа по ОПРР 2014-2020, се използва и за обучение на студенти и по други направления, е необходимо във формуляра за кандидатстване да бъде посочен относителният дял на студентите от приоритетните направления за подкрепа, както и да бъде обосновано, че сградата ще се използва предимно и/или ще допринесе за развитието на приоритетните професионални направления, определени за подкрепа по ОПРР, за което следва да бъдат представени съответните доказателства – заповеди, утвърдено разпределение на учебните зали за провеждане на обучение или др.

4. Сградите, обекти на интервенция по проекта, трябва да са **собственост на съответното висше училище, държавна и/или общинска собственост, предоставени за безвъзмездно ползване на висшето училище.**
5. **Допустими за финансиране дейности по настоящата процедура са само интервенции върху инфраструктура/оборудване/обзавеждане, които се ползват изцяло по нестопански начин.**
6. **Недопустима дейност за финансиране по процедурата е доставка на оборудване и обзавеждане за научноразвойна и изследователска дейност, включително оборудване и обзавеждане за учебни лаборатории.**
7. С оглед постигане на интегриран характер и устойчивост на инвестицията, във формуляра за кандидатстване конкретният бенефициент следва да представи информация, за предвидените за изпълнение в рамките на 5 годишния период на устойчивост на проекта **съпътстващи меки мерки, свързани с обновената образователна инфраструктура на висшето училище, с цел подобряване и модернизация на образователния процес и с ясно описани източници на финансиране.** В случай че в проектното предложение са предвидени строително-ремонтни дейности в учебни лаборатории, то във формуляра за кандидатстване следва да се представи информация и за наличното лабораторно оборудване и/или за предвиденото за закупуване такова със средства извън ОПРР 2014-2020 г. с оглед гарантиране функционирането на лабораториите.
8. Предложените дейности трябва да бъдат **насочени към изпълнението на целта на настоящата процедура** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **и да са свързани с целите на Инвестиционен приоритет „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“.**
9. Интервенциите следва да включват **цялостно обновяване на съответните обекти на интервенция и прилежащите дворни пространства (ако е приложимо).** Не са допустими дейности, които целят частични интервенции и/или самостоятелно внедряване на мерки за енергийна ефективност. За целта, на етапа на кандидатстване **конкретният бенефициент следва да поеме ангажимент,** че с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на съответното приоритетно направление/я на висшето училище. В случай на изпълнени мерки на предходен етап, във формуляра за кандидатстване бенефициентът следва да опише осъществените предходни инициативи, които да удостоверят, че към момента на кандидатстване не се налагат повече интервенции за цялостната модернизация на съответното приоритетно направление/я на висшето училище.
10. Дейностите по проектите следва **да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаване на съответното проектно предложение,** независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не.
11. Дейностите по **изготвяне на енергийни и технически обследвания, технически/ работни проекти, оценка на съответствието на проектите са подготвителни**

дейности спрямо основните дейности по проекта. В тази връзка в случай че тези дейности са завършени преди подаване на проектното предложение, разходите за тях са допустими за финансиране в съответствие с допустимите разходи, посочени в настоящите Условия за кандидатстване.

12. Всички проекти следва да включват мерки, свързани с подобряване на **достъпа на хора с увреждания**, в съответствие с изискванията на Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.
13. Към Пакета документи за кандидатстване по проектното предложение трябва да бъде приложено **Решение на академичния съвет или Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост) или приложим документ от собственика на сградата (в случай на държавна собственост)**, чрез което да се поема ангажимент, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта.
14. По смисъла на т.13, „за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта“ означава „за период не по-малък от 5 години след датата на приключване на дейностите по проекта и верификация на искането за окончателно плащане от страна на УО“.
15. Към Пакета документи за кандидатстване към проектното предложение трябва да бъде приложено **Решение на академичния съвет**, чрез което се **поема ангажимент, че:**
  - ✓ съответното висше училище няма да бъде закрито за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;
  - ✓ приемът по съответното приоритетно направление/я няма да бъде прекратен за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;
  - ✓ с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на висшето училище по съответното приоритетното направление/я;
  - ✓ финансираната в рамките на проекта инфраструктура ще се ползва само за нестопанска дейност.
16. Конкретният бенефициент трябва да предвиди **строителен надзор от лицензирана фирма** – консултант съгласно чл.168 ал.2 от Закона за устройство на територията за проектни предложения, включващи строежи от първа до четвърта категория.
17. Завършването на строителството и въвеждането в експлоатация се извършва по реда на Закона за устройство на територията.

ВАЖНО!!!

Мерки за енергийна ефективност ще се изпълняват въз основа на **обследване за енергийна ефективност** на съответната сграда. Обследването за енергийна ефективност следва да бъде придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация**, изготвен по реда на чл. 48 от ЗЕЕ. Докладът от обследването за енергийна ефективност следва да бъде изготвен в обхват и съдържание съгласно изискванията, определени в приложимата подзаконова нормативна уредба (Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ).

Кандидатът следва да представи заедно с проектното предложение декларация, че **представеният сертификат** за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е **валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като

реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него.

Интервенции ще бъдат осъществени единствено ако обследването за енергийна ефективност е доказало, че предписаните мерки ще доведат до нормативно изискваните нива на енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**.

Ще се финансира икономически най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се **постига най-малко клас на енергопотребление „С“** в съответствие с Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради.

Проектите ще се изпълняват въз основа на извършено **обследване за установяване на техническите характеристики за всяка сграда**, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите. Техническият паспорт и обследването за установяване на техническите характеристики на сградата (техническото обследване) следва да бъдат изготвени в пълно съответствие с изискванията на Наредбата по отношение на обхват и съдържание.

Проектните предложения, съответно инвестиционните проекти за обектите на интервенция, следва да включват:

- **всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност**, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**;
- **всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване.**

Не са допустими дейности по изготвяне на самостоятелни обследвания за енергийна ефективност по реда на чл. 48 от ЗЕЕ, или обследвания за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ, които не са свързани със СМР за обектите, включени в проектното предложение. Всички проекти, свързани с внедряване на **мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ**, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане.

ВАЖНО!!!

Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ОПРР 2014-2020 и проекта на Насоки за интегриране на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.“):

1. Реализацията на проекти, които касаят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела, подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите (ако е приложимо).
2. По време на фазата на строителство при изпълнение на дейностите бенефициентът следва да предвиди:
  - ✓ ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените решения и/или становища по ЕО, ОВОС и ОС за етапа на строителство;

- ✓ от страна на бенефициента да се осигури ефективен контрол за прилагането на релевантните за съответната дейност мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата (оросяване на площадката, товарене, разтоварване и превозване на генерираните строителни отпадъци и строителни материали съобразно приложимите мерки и изисквания по чл. 70 от Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии), съответно да се докладва по какъв начин са изпълнени мерките;
- ✓ съхраняване на строителните материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначените за това места;
- ✓ преди стартиране на строителния процес да се извърши анализ на източниците на шум на строителната площадка и описание на мерките за ограничаване на шума по време на строителството в зависимост от избраното местоположение на строежа, разстоянията до зони и обекти с нормиран шумов режим, продължителността и фазите на строителството, продължителността на работите през деня и през седмицата, както и от използваните строителни машини и транспортни средства.

ВАЖНО: Бенефициентът следва да посочи как проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион (приоритетна област). Повече информация за стратегията може да бъде намерена на средните интернет-адреси: <http://www.mrrb.government.bg/?controller=category&catid=44> и <http://www.danube-region.eu/>.

При разработването на проектните предложения конкретният бенефициент задължително трябва да предвиди в изпълнението на проектите следната дейност:

- Дейности за информация и комуникация по проекта – съгласно Общите условия към финансираните по ОПРР 2014-2020 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г. (**Приложение 3** към настоящите Условия за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на даден проект е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция/конференция по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

ВАЖНО!!! Във формуляра за кандидатстване, в раздел 5 „Бюджет“, разходите за публичност и визуализация следва да се представят като обща сума. Подробното описание и обосновката на видовете разходи за публичност и визуализация следва да бъдат посочени във формуляра за кандидатстване, раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“, дейност: Осигуряване на публичност и популяризиране на проекта.

13.1. Степен на проектна готовност

Предвидените в проектното предложение дейности трябва да се основават на:

- Технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка в пълно съответствие с КС на проектантите;

- Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи съгласно действащата нормативна уредба и одобрен от главния архитект на Общината, когато се изисква съгласно ЗУТ.
- Обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда);
- Обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите (в случай на интервенции върху съществуваща сграда);
- Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, изготвена като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва и 2-ра категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация за строежи 3 - та, 4-та и 5-та категория, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ;
- Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради;
- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай че е приложимо).
- Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай че е приложимо)
- Разрешителни и/или съгласувателни документи от съответните институции (ако са необходими такива съгласно българското законодателство);
- Влязло в сила разрешение за строеж, издадено по реда на чл.148-156 от ЗУТ; Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, всички съгласувателни и разрешителни документи;
- При доставка на оборудване/обзавеждане – индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане съгласно Приложение Б.

В случай, че на етапа на кандидатстване за обекта на интервенция няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), предвидените в проектното предложение дейности следва да се основават на:

- **Схема/архитектурен план, заверен от главния архитект на общината за обектите на интервенция, които ще се ремонтират и/или изграждат, заедно с обяснителна записка, както и индикативна количествено-стойностна сметка по окрупнени показатели;**
- **Обследване за енергийна ефективност придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда);**
- При доставка на оборудване/обзавеждане – индикативен **остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане** съгласно Приложение Б

ВАЖНО!!!

Техническият/работният проект няма да бъде предмет на оценка по настоящата процедура и в тази връзка не се представя на етапа на кандидатстване. Конкретният бенефициент носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработения инвестиционен проект, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването на инвестиционния проект в качеството му на Възложител по проекта.

На етапа на кандидатстване към проектното предложение конкретният бенефициент следва да представи:

Декларация от конкретния бенефициент в зависимост от степента на проектната готовност на обекта на интервенция, както следва:

– За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

➤ **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него;

➤ **в инвестиционния проект са включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за преструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

➤ **за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):**

- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедурите по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие

(ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).

- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);
  - Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ);
  - В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметрите в тях (ако е приложимо).
- За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл.разрешение за строеж), бенефициентът представя декларация, че:
- **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация,** издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е **валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него;
  - **в инвестиционния проект ще бъдат включени:**
    1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“;
    2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
    3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
    4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.
  - за инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ). Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметри в тях.

Задължение на конкретния бенефициент е да съхранява към всяко проектно предложение **инвестиционния проект в целия му наличен обем (технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от КС на проектантите по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка по видове СМР, оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите) и свързаната с него налична**

документация (съгласувания, одобрения и разрешения и др., включително обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация и обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ), която се представя на етапа на верификация на разходите.

Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, както и всички съгласувателни и разрешителни документи съгласно действащата нормативна уредба.

В случай че на етапа на верификация бъдат установени разходи за СМР върху собственост, различна от тази на бенефициента, както и недопустими разходи съгласно настоящите Условия за кандидатстване, тези разходи няма да се финансират чрез БФП и ще се поемат като собствен принос на бенефициента.

13.2. Изпълнители от страна на бенефициента

Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител бенефициентът прилага Закона за обществените поръчки и съответните нормативни актове по прилагането му.

Управляващият орган ще осъществява предварителен контрол преди верификация на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки на всички договори, във връзка с изпълнението на договори за БФП по ОПРР. В тази връзка, преди верификация на отчетени от конкретния бенефициент разходи по сключени договори с изпълнители, Управляващият орган ще извършва проверка на проведените процедури за определяне на изпълнители и сключените договори за законосъобразност, с оглед правомерно верифициране на извършените и отчетени разходи за съответната дейност.

В случай че се констатират нередности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки или при изпълнението на договорите с изпълнителите, Управляващият орган си запазва правото да наложи финансови корекции, да откаже възстановяване на средства или да изиска от бенефициента връщане на вече платени средства за разходите, направени в резултат на процедура, проведена по незаконосъобразен начин.

14. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

14.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по конкретно проектно предложение ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, детайлно описани по-долу. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

1. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1301/2013 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1303/2013* на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския

земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

3. Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приет от XLIII Народно събрание на 10 декември 2015 г. Обнародван в „Държавен вестник“, брой: 101, от дата 22.12.2015 г.
4. ПМС № 119/ 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.
5. Всички други законови и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Насоки за кандидатстване.

Разходите се считат за допустими в контекста на проектните предложения, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции, одобрени от Комитета за наблюдение и се извършват от допустими бенефициенти съгласно оперативната програма, под отговорността на Управляващия орган;
2. разходите попадат в категории разходи, включени в Насоките за кандидатстване и в одобрения проект и сключения административен договор/заповед за предоставяне на финансова подкрепа;
3. изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство;
4. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности, съобразно предварително заложените в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа изисквания;
5. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
6. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
7. разходите са отразени в данъчната документация на бенефициента и могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
8. разходите могат да се установят и проверят и са подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.
9. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

10. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.
11. разходите не са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент № 1303/2013, както и с други публични средства (чл.4, ал.4 от ЗУСЕСИФ).
12. разходите са необходими за изпълнението на проекта и са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Период на допустимост на разходите

Разходите са допустими за финансиране, ако са направени от бенефициента и са платени между **1 януари 2014 г. и 31 декември 2023 г.**

ВАЖНО!!!

Всички разходи, извършени от бенефициента след 31.12.2023 г., по неприключили проекти не се изплащат от отпуснатата безвъзмездна финансова помощ и не подлежат на верификация, съответно възстановяване и следва да се реализират за сметка на бенефициента.

Преки допустими разходи

Преките допустими разходи по настоящата процедура, свързани с изпълнението на дейностите по проектните предложения, са обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани с технически и работни проекти и с авторски надзор, финансирани от БФП - **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- **!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), не се прилага процентно ограничение по отношение на горепосочените разходи.**
- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- разходи за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради, технически паспорт;
- разходи за строително-монтажни работи. В рамките на общата стойност на СМР, финансирани от БФП, могат да се включат и **непредвидени разходи** за строително-монтажни работи - **в размер до 10% от стойността на СМР, финансирани от БФП;**
- **!!! При възлагане на инженеринг непредвидени разходи за СМР не се допускат.**
- разходи за строителен надзор съгласно чл.168, ал.2 от ЗУТ, финансирани от БФП, – **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- разходи за оценка на съответствието на проектите, съгласно чл.142, ал.4 и чл.169 от ЗУТ, финансирани от БФП, – **в размер до 5% от стойността на разходите за проектиране и авторски надзор, финансирани от безвъзмездната финансова помощ, одобрени на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**

- **!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), разходите за строителен надзор и оценка на съответствието на проектите, финансирани от БФП, са общо в размер до 5 % от стойността на инженеринга, финансиран от БФП.**
- разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация;
- разходи за доставка на оборудване/обзавеждане;
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като инженерни, технически изследвания, геоложки/геодезически проучвания и други;
- разходи за публичност и визуализация, финансирани от БФП, – до 1% от общите преки допустими разходи, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта;

ВАЖНО!!!

Разходи за консултантски услуги за попълване на формуляра за кандидатстване и приложенията към него, както и за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки, не са допустими за финансиране по настоящата процедура.

Разходи за организация и управление (непреки разходи):

- разходи за възнаграждения за лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски, и
- разходи за командировъчни пари (пътни, дневни и квартирни) на лица - съгласно Наредбата за командировките в страната;

Разходите за организация и управление, финансирани от БФП по проекта не трябва да надвишават 2% от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта.

ВАЖНО!

Ръководителят на инфраструктурен проект, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да има висше образование с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър с не по-малко от 3 години професионален опит в управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти.

ВАЖНО!!!

Максималните стойности по отделните разходи, посочени по-горе, са без ДДС.

Разходите за възнаграждения трябва да се отчитат само и единствено в Раздел 1 „Допустими разходи за организация и управление“ на бюджета.

При условие, че дейността по управлението на проект се възлага на външни за бенефициента лица и цената на извършваната услуга попада в стойностните граници, посочени в ЗОП за бенефициента ще възникне задължение за спазване съответните разпоредби на ЗОП.

Ако дейностите по управление на даден проект се изпълняват от служители на конкретния бенефициент, за него не възниква задължение за провеждане на процедура по ЗОП, тъй като изпълнението се извършва в самата организация. В този случай при определяне на възнагражденията на членовете на екипа бенефициентът следва да спазва чл. 49 ал. 2 и 3 от ЗУСЕСИФ и ПМС № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г.

Специфични допустими разходи:

Невъзстановимият данък добавена стойност е допустим разход, съгласно Указание на министъра на финансите № НФ-5/28.07.2014 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (**Приложение И към Условието за кандидатстване**).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

- 1 бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
- 2 бенефициентът е регистрирано лице по чл.97а, чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
- бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата процедура са предназначени за:
- извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
- безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето (чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС).
- бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата процедура, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.

14.2. Недопустими разходи

Недопустими разходи по настоящата процедура са недопустимите разходи съгласно:

1. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1301/2013 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1303/2013* на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
3. разпоредбите на ПМС №119/ 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
- закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
- лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции.
- разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
- разходи за консултантски услуги, свързани с попълването на документите за кандидатстване по настоящата процедура, както и с подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки.
- разходи за доставка на оборудване и обзавеждане и строително-ремонтни работи на сгради на висшите училища, в които не се предоставят образователни услуги по съответните приоритетни направления;
- разходи за доставка на оборудване и обзавеждане и строително-ремонтни работи на сгради на висшите училища за помещения, в които се извършва стопанска дейност;
- разходи, които не са посочени като допустими по настоящата процедура.

ВАЖНО!!!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от конкретния бенефициент недопустими разходи не подлежат на верификация.

15. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

УО на ОПРР 2014-2020 осъществява предварителен и последващ контрол за спазването на правилата и процедурите за държавните помощи в ЕС и в Република България при подготовката и провеждането на настоящата процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Предоставянето на публичен ресурс, в това число безвъзмездна финансова помощ от ОПРР 2014-2020, трябва да е съобразено с правилата за държавни помощи, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които Договорът за ЕС, Регламентите и националното законодателство предвиждат.

"Държавна помощ" е всяка помощ, предоставена от държавата или общината или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма,

която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки, или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите членки.

”Предприятие” по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на ЕС е всяка структура, ангажирана със стопанска дейност, независимо от правния ѝ статут и начина ѝ на финансиране.

Бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на БФП са длъжни да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

Висшите училища, конкретни бенефициенти по настоящата процедура, са получили акредитация и са създадени при условия и по ред, определени съгласно Закона за висшето образование (ЗВО). Съгласно чл. 6, ал.1 от ЗВО висшето училище е юридическо лице с предмет на дейност:

- подготовка на специалисти, способни да развиват и прилагат научни знания в различните области на човешката дейност;
- повишаване квалификацията на специалисти;
- развитие на науката, културата и иновационната дейност.

В съответствие със съдебната практика и практиката от решенията на Европейската комисия общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, което е предимно или изцяло финансирано и контролирано от държавата, се счита за неикономическа дейност. Неикономическото естество на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че понякога трябва да се заплащат такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Тези финансови вноски често обхващат само малка част от реалните разходи за услугата и затова не могат да бъдат смятани за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно те не променят неикономическия характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства².

Интервенциите, подкрепяни в рамките на настоящата процедура, са насочени към подпомагане единствено на образователната функция на висшите училища, съответно на инфраструктурата, обслужваща тази функция, която не генерира приходи, т.е. в която не се извършва стопанска дейност. В случай, че в инфраструктурата, предмет на интервенции по проекта, има помещения, в които се осъществява стопанска дейност, интервенциите в тях следва да бъдат финансирани със собствени средства от конкретния бенефициент като недопустими разходи.

Ако в рамките на инфраструктурата, предмет на интервенции по проекта, се осъществява стопанска дейност, бенефициентът се задължава да осигури ясно разграничение на стопанската и нестопанската дейности по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с тях, включително чрез система за водене на аналитична счетоводна отчетност, чрез която се отделя стопанската от нестопанската дейност на висшето училище.

Изпълнението на условията и поетите ангажименти ще се контролира от страна на УО на ОПРР в рамките на проверките на място в периода на изпълнение и устойчивост на проектите. При промяна в нестопанския характер на ползване на инфраструктурата, УО на ОПРР ще извърши индивидуална проверка за наличието на държавна помощ, като при необходимост има право да наложи допълнителни условия, които бенефициентът следва да изпълни с цел

² Съобщение на Комисията за прилагането на правилата на Европейския съюз към компенсацията, предоставена за предоставянето на услуги от общ икономически интерес (2012/C 8/02)

осигуряване на съответствие с правилата в областта на държавните помощи. При неизпълнение на тези условия, включително при обективна невъзможност за привеждане на помощта в съответствие с приложимия режим, бенефициентът дължи връщане на неправомерно предоставената помощ заедно с лихвите.

При подаване на проектното предложение бенефициентът поема ангажимент за изпълнение на така описаните условия чрез представянето на декларация за наличие или липса на стопанска дейност (Приложение В3). Наличието на стопанска дейност към момента на кандидатстване в предложените за финансиране сгради ще бъде проверено от УО на ОПРР на място в процеса на оценка на проектните предложения.

Във връзка с гореизложеното интервенциите по настоящата процедура няма да попаднат в обхвата на правилата по държавните помощи.

16. ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ

Във всяко проектно предложение следва да бъдат отчетени заложените в ОПРР 2014-2020 хоризонтални принципи, както следва:

16.1. Устойчиво развитие

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с насоките за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на Европейския съюз за програмен период 2014-2020, Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети, попадащи в областта на околната среда и климата. Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1 „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата“:

По Направление „По-ефективно използване на водите, вкл. екоинновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите“, ОПРР 2014-2020 г. ще има принос, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сгради обект на финансиране.

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ“:

По Направления 4.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 4.1.1. публични сгради (държавни и общински), 4.1.2. в жилищни сгради и 4.1.3. в здравни и социални заведения (търговски дружества) ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с документ „Анализ на риска и оценка на уязвимостта на секторите в българската икономика от измененията на климата“

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 г. ще спомогнат за намаляване на установените в рамковия документ негативни ефекти в различни сектори в резултат на изменението на климата и ще спомогнат за изпълнението на заложените в него препоръки за адаптирането на съответния сектор към климатичните промени. Мерките за енергийна ефективност по отношение на сградния фонд ще спомогнат за адаптиране на образователната инфраструктура към очакваните климатични изменения и ще отговорят на нуждите за енергийно обновяване на сградния фонд, посочени в рамковия документ.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с Насоки за интегриране на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК) в Европейските структурни и инвестиционни фондове (Фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.“)

При изпълнението на ОПРР 2014-2020 ще бъдат отразени приложимите общи и специфични критерии, които произтичат от законодателни изисквания за програмата, от Насоките за интегриране на ПОС и ПИК в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.), като съответните изисквания се включват в приложимите документи на съответния етап от изпълнение на програмата – насоки за кандидатстване, договори за безвъзмездна финансова помощ, указания към бенефициентите и др.

При изпълнение на ОПРР 2014-2020 ще бъдат спазени задължителните изисквания, произтичащи от Становище на МОСВ по Екологична оценка № 7-4/2013 за съгласуване на ОПРР 2014-2020 и решенията по тригодишните доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата.

16.2. Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете

Всички проекти по програмата, насочени към подобряване на сградите на висшите училища следва да включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради”.

Предприемането на такива мерки ще повиши значително възможностите на икономически неактивното население, на хората със затруднена мобилност и осигурява съответствие с Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г. и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминация следва да бъдат спазвани при подготовката и изпълнението на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

17. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Планираната продължителност на всеки проект, включително дейностите, предвидени в него, **не може да надвишава 30 месеца.**

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент трябва да предвиди в продължителността на проектите процедури като подготовка и одобрение на техническата документация, издаване на необходимите разрешителни и съгласувателни документи, провеждане на обществени поръчки за строителство, услуга и/или доставка, процес по строителство и въвеждане в експлоатация, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите и др.

18. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите, одобрени от Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020 г. и описани в настоящите Условия за кандидатстване.

ВАЖНО!!!

Изработването, съгласуването и одобряването на инвестиционните проекти по реда на ЗУТ и подзаконовите нормативни документи е изцяло отговорност на конкретните

бенефициенти в качеството им на Възложители. УО на ОПРР няма задължение да оценява инвестиционни проекти за съответствието им със ЗУТ и действащата нормативна уредба.

Проектните предложения по настоящата процедура се оценяват без сформирание на оценителна комисия. Веднага след получаването на проектно предложение, УО на ОПРР ще стартира процедура по неговата оценка. Оценка на проектното предложение се документира чрез попълване на контролен лист и включва оценка на административното съответствие, допустимостта и техническо и финансово качество.

При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване и до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

19. КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Оценката на проектните предложения се документира чрез попълването на оценителна таблица, включваща следните критерии, одобрени от Комитета за наблюдение:

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
1.	Критерии за административно съответствие				
1.1.	Приложени са всички задължително изискуеми документи за кандидатстване, в изискания формат, подписани с електронен подпис на лицето, представляващо кандидата, или оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице	☐	☐		
1.2.	Приложено е пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020, и допълненията и поясненията към него (<i>ако е приложимо</i>)	☐	☐	☐	
1.3.	Приложена е декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (Приложение А1)	☐	☐	☐	
1.4.	Приложен е индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (<i>ако е приложимо</i>) (Приложение Б)	☐	☐	☐	

³ Посочва се конкретният обект, за който се отнася критерият.

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
1.5.	Приложена е декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други публични източници (Приложение В1)	☐	☐		
1.6.	Приложена е декларация, че проектът не генерира приходи (Приложение В2)	☐	☐		
1.7.	Приложена е декларация за наличие или липса на стопанска дейност (Приложение В3)	☐	☐		
1.8.	Приложена е автобиография на ръководителя на проекта (Приложение Г), който отговаря на изискванията на настоящата процедура	☐	☐		
1.9.	Приложен е документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който става ясно, че недвижимият имот е собственост на висшето училище или е държавна/общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция	☐	☐		
1.10.	Приложено е Решение на академичния съвет или Решение на Общинския съвет (<i>в случай на общинска собственост</i>) или приложим документ от собственика на сградата (<i>в случай на държавна собственост</i>), чрез което да се поема ангажимент, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта	☐	☐		
1.11.	Приложено е Решение на академичния съвет, чрез което се поема ангажимент, че: <ul style="list-style-type: none"> ✓ съответното висше училище няма да бъде закрито за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта; ✓ приемът по съответното приоритетно направление/я няма да бъде прекратен за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта; ✓ с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на висшето училище по съответното приоритетното направление/я; ✓ финансираната в рамките на проекта инфраструктура ще се ползва само за нестопанска дейност през целия ѝ определен за счетоводни цели полезен живот. 	☐	☐		
1.12.	Приложено е обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
	характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ				
1.13.	<p>За обект в пълна степен на проектна готовност е приложена декларация от конкретния бенефициент, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и ➤ в инвестиционния проект са включени:<ul style="list-style-type: none"> ✓ всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност) ✓ всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване; ✓ най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление; ✓ всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания. ➤ За инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):<ul style="list-style-type: none"> - Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС),	☐	☐	☐	

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
	<p>Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ); - Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ); - В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметри в тях (ако е приложимо) <p>(за обекти, които кандидатстват с пълен инвестиционен проект)</p>				
1.14.	<p>За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, е приложена декларация от конкретния бенефициент, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и ➤ в <u>инвестиционния проект ще бъдат включени:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за 	☐	☐	☐	

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
	<p>оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност)</p> <p>2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;</p> <p>3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с които се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;</p> <p>4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.</p> <p>➤ За инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ). Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметри в тях.</p> <p>(за обекти, които кандидатстват без инвестиционен проект)</p>				
2.	Критерии за допустимост				
2.1.	Проектното предложение съответства на критериите за допустимост на кандидата	☐	☐		
2.2.	Висшето училище, за което се иска финансиране от ОПРР 2014-2020, е част от приоритизирания списък с университети, изготвен въз основа на Методика за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, одобрена от МОН (съгласно приоритизиран списък в Насоките за кандидатстване)	☐	☐		
2.3.	Дейностите по проекта съответстват на допустимите дейности по процедурата	☐	☐		
2.4.	Дейностите по проекта НЕ са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването му за финансиране, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
2.5.	Продължителността на проекта съответства на максимално допустимия период на изпълнение, съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.6.	Разходите по проекта, финансирани чрез БФП, са допустими за финансиране в съответствие с Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.7.	Спазени са процентните ограничения на разходите съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.8.	Интервенции върху собственост, различна от тази на бенефициента, или държавна/общинска собственост, не се финансират чрез БФП	☐	☐	☐	
2.9.	Проектът предвижда мерки за информация и комуникация съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.10.	Проектът е в съответствие с хоризонталните политики на ЕО (устойчиво развитие, равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете)	☐	☐		
2.11.	Проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион	☐	☐		
2.12.	Обследването за енергийна ефективност и придружаващият го валиден сертификат доказват, че предложените мерки ще доведат до най-малко клас „С“ енергопотребление от нормативно изисканите нива на енергийна ефективност	☐	☐		
3.	Критерии за техническа и финансова оценка				
3.1.	Целта на проектното предложение е ясно и точно формулирана и съответства на целта на настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ	☐	☐		
3.2.	Дейностите на проекта са пряко насочени към подкрепа и развитие на водещите професионални направления във висшето училище	☐	☐		
3.3.	Дейностите по проекта са описани подробно и обхватът и времетраенето им е ясен	☐	☐		
3.4.	Крайните потребители и целевите групи по проекта са ясно идентифицирани	☐	☐		
3.5.	Планът за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява гладко управление и изпълнение	☐	☐		
3.6.	Представена е информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП)	☐	☐		
3.7.	Целевите стойности на индикаторите за продукт са ясно и точно остойностени и ще допринесат за	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ³
	постигане на заложената цел на ниво Приоритетна ос				
3.8.	Проектът предвижда ясна институционална организация за управление; длъжностите на членовете на екипа са подробно описани	☐	☐		
3.9	Бюджетните пера са ясни и детайлни и са необходимими и достатъчни за изпълнение на проекта	☐	☐		
3.10	Представена е информация във формуляра за кандидатстване, от която става ясно, че проектното предложение предвижда изпълнение, в рамките на 5 годишния период на устойчивост на проекта, на съпътстващи меки мерки, свързани с обновената образователна инфраструктура, с цел подобряване и модернизация на образователния процес и с ясно описани източници на финансиране.	☐	☐		

ВАЖНО!

В случай на констатирани пропуски/несъответствия на проектното предложение с предварително оповестените изисквания, конкретният бенефициент има право да коригира проектното предложение в срок, посочен от УО на ОПРР, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

Искането ще бъде изпратено чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение в ИСУН 2020.

Конкретният бенефициент следва да приложи стъпките, описани в Приложение Л Ръководството за потребители, за да прегледа Искането за допълнение и пояснение и да отговори на същото, като прикачи в системата изискваните документи или приложи коригираните версии на съществуващи файлове.

Ако конкретният бенефициент не представи изискваната информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В случай, че конкретният бенефициент откаже да въведе поисканите промени и/или в представените документи не е отразил правилно коментарите, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

20. НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение „ИСУН 2020“ на електронен адрес <https://eumis2020.government.bg>. Модулът е достъпен и чрез Единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС в България, раздел Информационна система за управление и наблюдение – Е-услуги.

При подаване на проектните предложения се спазва следният ред, илюстриран и описан в детайли в Приложение Л1 „Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020“ и

Приложение Л2 „Ръководство на потребителя за работа с Модула за електронни услуги в ИСУН” към настоящите Насоки:

За да използва Модула за електронните услуги в ИСУН 2020, кандидатът трябва да се регистрира в системата, за да може да създаде и попълни електронен формуляр, да прикача документи към него и да подава проектни предложения.

За да прегледа отворена процедура от оперативната карта кандидатът избира от основното меню „ОТВОРЕНИ ПРОЦЕДУРИ“. Системата визуализира оперативната карта с всички оперативни програми, от която следва да изберете последователно:

Оперативна програма „Региони в растеж” => Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура” => процедура BG16RFOP001-3.003 „Подкрепа за висшите училища в РБългария“.

Формулярът за кандидатстване за проектни предложения, включващ основни данни, данни за кандидата и партньора, бюджет, план за изпълнение, индикатори, екип за управление и др., се попълва директно в системата ИСУН 2020.

Кандидатстването започва чрез създаване на нов формуляр за кандидатстване от страна на регистриран потребител. Той попълва формуляра за кандидатстване към съответната избрана процедура, следвайки указанията на УО за попълване на формуляра. Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Задължително е по настоящата процедура всички подавани прикачени файлове във формат WORD и EXCEL да бъдат подписани с отделена (detached) сигнатура, при която подписваният файл остава непроменен и в явен вид и към него се добавя допълнителен файл с разширение .p7s, който съдържа подписа. Така подписаните файлове се подават в системата като документ и сигнатура. Това може да се реализира с всеки електронен подпис от Регистрираните доставчици на удостоверителни услуги от Комисията за регулиране на съобщенията, както и да се използва избран от потребителя софтуер, имащ функционалността да подписва с отделена сигнатура с подписа на потребителя.

Потребителят прикачва към формуляра за кандидатстване допълнително изискуемите от УО документи в специално обособена секция.

Максималният допустим размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 20 МВ. Общият допустим размер на всички прикачени файлове е 100 МВ.

За да се подпише електронно файлът с проектното предложение, е необходимо той да бъде изтеглен и подписан с разширение .isun, като подписването става с отделена (detached) сигнатура, при която изходният файл съдържа само електронния подпис без оригиналния „isun“ документ и е с разширение .p7s, след което се прикачат един или повече подписи. При коректно извършване на описаните действия в Ръководството на потребителя формулярът за кандидатстване и документите към него се изпращат чрез системата. Системата регистрира подаденото проектно предложение и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер. Кандидатът следва да има предвид, че комуникацията във връзка с проектното предложение се осъществява с регистрирания потребителски профил, подал предложението и **промени на този профил са невъзможни.**

ВАЖНО: Управляващият орган на ОПРР съвместно с Централното координационно звено ще проведе информационни дни за демонстриране работата с Модула за електронни услуги. Периодът на провеждане на информационните дни ще бъде оповестен на интернет страницата на Управляващия орган www.bgregion.eu.

21. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ

При кандидатстване по настоящата процедура конкретният бенефициент трябва да попълни уеб-базирания Формуляр за кандидатстване (образец, на който е представен в Приложение А), и съответните приложения към настоящите Насоки за кандидатстване, публикувани на интернет адресите на:

- Управляващия орган на ОПРР www.bgregio.eu в рубрика „Кандидатстване”- „Актуални схеми”,
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството www.mrrb.government.bg в рубрика „Търгове”,
- Единния информационен портал за Структурните фондове в България www.eufunds.bg в рубрика „Обяви за набиране на проектни предложения;
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 <https://eumis2020.government.bg/>

При кандидатстване с проектни предложения, конкретният бенефициент следва да представи по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

1. **Формуляр за кандидатстване** - *попълва се електронно в ИСУН 2020.*
2. **Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт**, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (**Приложение А1**) - *подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.*
3. **Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (ако е приложимо) (Приложение Б)** - *подава се в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата.*
4. **Декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други публични източници (Приложение В1)** - *подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.*
5. **Декларация, че проектът не генерира приходи (Приложение В2)** - *подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.*
6. **Декларация за наличие или липса на стопанска дейност (Приложение В3)** - *подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.*
7. **Автобиография на ръководителя на проекта (Приложение Г)** - *подава се във формат сканирано копие.*
8. **Документ за собственост върху недвижимия имот**, обект на интервенция по проекта, от който да става ясно, че недвижимият имот е собственост на висшето училище или държавна/общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция - *подава се във формат сканирано копие.*
9. **Решение на академичния съвет или Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост), или приложим документ от собственика на сградата (в случай на държавна собственост), чрез което да се поема ангажимент, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта** - *подава се във формат сканирано копие.*

10. Решение на академичния съвет, чрез което се поема ангажимент, че:

- ✓ съответното висше училище няма да бъде закрито за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;
- ✓ приемът по съответното приоритетно направление/я няма да бъде прекратен за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;
- ✓ с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на висшето училище по съответното приоритетно направление/я;
- ✓ финансираната в рамките на проекта инфраструктура ще се ползва само за нестопанска дейност през целия ѝ определен за счетоводни цели полезен живот).

Решението се подава във формат сканирано копие.

11. Обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда) - подава се във формат сканирано копие.

12. Декларация от конкретния бенефициент в зависимост от степента на проектна готовност на всеки обект, както следва:

– За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

➤ **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и

➤ **в инвестиционния проект са включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност)
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за преструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

➤ **за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):**

- Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) (в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и

техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС).

- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба (*в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ*);
  - Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (*в случай, че е необходимо провеждане на процедури по реда на ЗБР и ЗЗТ*);
  - В случай на издадени Решения по ЗООС, ЗБР и ЗЗТ инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметрите в тях (*ако е приложимо*).
- За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, бенефициентът представя декларация, че:
- **представеният сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и
  - **в инвестиционния проект ще бъдат включени:**
    1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност);
    2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
    3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
    4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.
  - за инвестиционния проект ще бъдат издадени приложимите становища и решения по ЗООС и ЗБР (ЗЗТ). Представеният проект ще бъде съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметрите в тях.

Декларацията се подава в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.

13. **Пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020 и допълненията и поясненията към него (ако е приложимо) - подава се във формат сканирано копие.**

Декларациите на конкретния бенефициент се подписват с електронен подпис от представляващия бенефициента или упълномощено от него лице.

В случаите, когато конкретният бенефициент е упълномощил друго лице да го представлява при електронното подписване на документите за кандидатстване и потвърждаване на проектното предложение, към проектното предложение се прилага съответното пълномощно по т. 14 по-горе.

22. КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Крайният срок за подаване на проектни предложения е **30 юни 2016 г., 19:00 ч.**

Новият краен срок за кандидатстване на Медицински университет – София е 17 март 2017 г., 19:00 ч.

Въпроси във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и изискванията по настоящата процедура могат да се задават на:

Електронен адрес: opr@mrpb.government.bg,
Факс: 9405 383/639, или
Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1303,
бул. “Тодор Александров” № 109,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”.

При задаване на въпросите ясно се посочва номерът на процедурата за безвъзмездна финансова помощ. В срок до 7 работни дни УО на ОПРР публикува отговорите на зададените въпроси към процедурата в ИСУН 2020, както и на сайта на ОПРР.

ВАЖНО!

Кандидатите по настоящата процедура могат да искат разяснения в срок до 3 (три) седмици преди изтичането на крайния срок за кандидатстване. Разясненията се съобщават в срок до 2 (две) седмици преди изтичането на крайния срок за кандидатстване.

Публикуваните отговори на въпроси, изпратени на електронния адрес на ОПРР и/или на адреса за кореспонденция, представляват **официално становище на Управляващия орган** и трябва да бъдат взимани под внимание от кандидата при изготвяне на документацията за кандидатстване.

Въпросите и отговорите се вземат предвид при осъществяване на оценката на проектните предложения.

23. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

23.1. Уведомяване относно решението на Управляващия орган

При наличие на положителен резултат от оценяването Ръководителят на Управляващия орган в едноседмичен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Преди вземане на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган извършва проверка за липса на двойно финансиране по проекта. Решението на Ръководителя на Управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в **административен договор с бенефициента.**

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложения образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложения Е1**) и общите условия за изпълнение, които са неразделна част от настоящите Насоки за кандидатстване (**Приложения Е2**).

23.2. Условия, приложими към изпълнението на проектните предложения, след сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

До 30 работни дни от датата на сключване на договора, Управляващият орган организира въвеждащо обучение за конкретния бенефициент за изпълнение на проекта по съответната процедура, с изключение на случаите, в които бенефициентът изрично е заявил, че няма да се възползва от тази възможност.

До 5 работни дни от датата на сключване на договора бенефициентът представя информация за избрания екип за управление на проекта и начина на избирането му, като в случай на външни за организацията членове на екипа, бенефициентът представя информацията в срок от 5 дни след сключване на договор с тях. Към информацията се представя и Декларация по образец (Приложение К) за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012, попълнена от всеки член на екипа, включително и от Ръководителя на проекта.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, конкретният бенефициент следва да спазва Указанията към бенефициенти за изпълнение на договори за предоставяне на БФП, публикувани на интернет страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregio.eu.

Видовете промени се описват детайлно в Указания за бенефициенти за изменение на договори за БФП, които се публикуват на интернет-страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregio.eu.

ВАЖНО!!!

В случай че в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на административния договор бенефициентът не е обявил всички процедури за избор на изпълнители по проекта, Управляващият орган изпраща предизвестие до бенефициента, в което поставя срок до 1 (един) месец за обявяване на процедурите. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно и без предизвестие да прекрати административния договор.

БЕНЕФИЦИЕНТЪТ е длъжен да сключи договори за обществени поръчки с изпълнителите по проекта в срок до 12 (дванадесет) месеца от влизане в сила на административния договор.

В случай, че в срок до 12 (дванадесет) месеца от влизане в сила на административния договор бенефициента не е сключил договори за обществени поръчки с изпълнител за дейности по проекта, Управляващият орган има право едностранно и без предизвестие да прекрати договора.

В съответствие с чл.48, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, когато БЕНЕФИЦИЕНТЪТ не сключи договор с изпълнител до 12 (дванадесет) месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване, финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от Ръководителя на Управляващия орган. Случаите, при които този срок спира да тече, се определят с акта по чл. 28, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕСИФ.

ВАЖНО!!!

В съответствие с чл. 71 „Дълготрайност на операциите“ от Общия регламент №1303/2013, в период от 5 (пет) години след извършване на окончателното плащане към бенефициента по административния договор или в периода от време, определен в правилата за държавна помощ (когато е приложимо), бенефициентът е длъжен да изпълнява едновременно следните

задължения:

1. да не прекратява или премества дейността си извън програмния район на ОПРР, освен с изричното одобрение на УО на ОПРР;
2. да не променя собствеността или владението на обектите на инвестиция по проекта, с което се дава на дадено търговско дружество или публично правна организация неправомерно преимущество;
3. да не извършва значителна промяна, която засяга естеството, предназначението, целите или условията за изпълнение и която би довела до подкопаване на нейните първоначални цели.

Неправомерно платените суми във връзка с проекта се възстановяват от бенефициента пропорционално спрямо периода, за който изискванията не са били изпълнени.

Без да се засягат правилата, уреждащи държавните помощи, конкретният бенефициент е задължен да съхранява всички разходооправдателни документи за разходи по проекти по ОПРР 2014-2020 г., за период от 3 (три) години, считано от 31 декември след предаване към Европейската комисия на окончателните документи по приключването на ОПРР 2014-2020 г.

Периодът се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно обосновано искане на Комисията.

24. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Документи кандидатстване	ПРИЛОЖЕНИЕ А: Образец на Формуляр за кандидатстване за проектно предложение
	ПРИЛОЖЕНИЕ А1: Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б: Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане
	ПРИЛОЖЕНИЕ В1: Декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други публични източници. ПРИЛОЖЕНИЕ В2: Декларация, че проектът не генерира приходи. ПРИЛОЖЕНИЕ В3: Декларация за наличие или липса на стопанска дейност
	Приложение Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на проектното предложение.
Документи за информация	Приложение Д: Кодове и индикатори
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Образец на административен договор за предоставяне на БФП; ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Форма за финансова идентификация ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Образец на банкова гаранция ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IV: Образец на запис на заповед ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия за изпълнение към административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР
	Приложение Ж: Декларация за нередности
	Приложение З: Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.
	Приложение И: Указание на министъра на финансите № НФ-5/28.07.2014 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.

	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите;</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта;</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ К: Декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012;</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ Л1: Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020.</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ Л2: Ръководство на потребителя за работа с Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на Европейския съюз в България.</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ М:</p> <p>Методология за определяне на финансови корекции във връзка с нарушения, установени при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на договори по проекти, съфинансирани от структурните фондове, кохезионния фонд на европейския съюз, европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, европейския фонд за рибарство и фондовете от общата програма "солидарност и управление на миграционните потоци", приета с ПМС № 134/ 2010 г.</p>